

Može li knjigovođa biti mudar savetnik, a ne trošak?

www.as-accounting.rs

Srđan Sladoje, vlasnik i konsultant
Računovodstvena agencija AS team accounting

Srđane, Vaša porodična agencija ima tradiciju dugu preko 20 godina. Kako ocenjujete, da li privrednici doživljavaju knjigovođu kao „nužno zlo i trošak“ ili podršku poslovanju?

Pre svega treba istaći da je reč o jednom prilično zanimljivom „emotivnom“ odnosu koji kao i svaki odnos ima svoje faze. Nekada je komunikacija odlična, nekada su neophodni medijatori, ali u svakom slučaju jedni bez drugih ne mogu. Ono što je činjenica posmatrajući računovodstvenu funkciju i ono što ona treba da pruža korisniku iste, računovodstvo će uvek biti trošak, jer kao takvo ne kreira direktnu korist za vlasnika. Sa druge strane, prilikom osnivanja firme i pokretanja biznisa, svaki vlasnik je pre svega fokusiran na dve aktivnosti, finansijsku, da obezbedi sredstva za početak biznisa i poslovnu aktivnost, kako da razradi posao i u tom momentu knjigovođa ili računovođa zaista dođe kao neko „nužno zlo“. Da se izrazimo malo tolerantnije, možda pre kao obaveza koja je nametnuta od strane države. Ako svemu navedenom dodamo i činjenicu da su računovođe vrlo često introvertne osobe, a ukoliko se pokaže da i ne vlada dovoljno dobro materijom, može da izazove prilično nezadovoljstvo kod vlasnika i da odnos krene, ne od nule

nego čak i iz minusa. Tada se obično desi jedna od situacija, hitno se angažuje novi knjigovođa, koji opet nije garancija uspeha, a druga opcija je kreiranje uzajamnog poverenja gde vremenom računovođa postaje neko ko je prilično značajan faktor podrške poslovanju. Za ovo drugo je neophodno ispunjenje nekoliko preduslova sa obe strane:

- ✓ Viši stepen komunikacije sa obe strane, koji podrazumeva učestaliju razmenu podataka gde se vlasnik trudi da stekne više znanja o svemu tome i samim tim podstiče računovođu da izađe iz svog često introvertnog stanja i postane ozbiljna podrška poslovanju,
- ✓ Pravovremena razmena informacija sa ciljem što ispravnijeg poslovanja prema državi, a sa druge strane dostizanje najvećeg mogućeg nivoa poreske optimizacije.

Knjigovođa vs Računovođa - u čemu je razlika?

Kolega računovođa je jednom u šali rekao „Kada me neko nazove knjigovođom, osećam se verovatno isto kao kada bi neko hirurga nazvao sestrom“. Naravno, ovo je rečeno u šali, da ako vam „knjige vodi“ knjigovođa, veće su šanse da preživite nego da vas operiše medicinska sestra, ali nije loše istaći razliku, pre svega sa aspekta očekivanja vlasnika. U našem svakodnevnom govoru, najčešće su knjigovođa i računovođa sinonimi, ali suštinski postoji razlika. Knjigovodstvo je jedan deo računovodstva koji počinje i završava sa evidencijom poslovnih promena i odgovaranjem za ispravno i pravovremeno knjiženje istih. Sve nakon toga, počev od organizacije rada sektora računovodstva, poreske optimizacije, odgovornosti za izlazne informacije kako prema eksternim (pre svega državi) tako i internim korisnicima (menadžmentu kompanije) je na računovođi. Znači, računovođa je neko, od koga se očekuje veći i širi stepen kompetencija, znanja i iskustva.

Napomenuo sam da je ova podela, odnosno razlika jako bitna pre svega za vlasnike, kako bi znali kada nekoga angažuju, koga angažuju i kako bi na pravi način definisali očekivanja kako u veoma kratkom vremenskom periodu ne bi došlo do nezadovoljstva.

Česta su nerazumevanja između računovođa i vlasnika, posebno u vezi sa poreski priznatim troškovima, podizanjem novca i slično. Kako to izgleda iz ugla klijenta, a kako iz Vašeg ugla?

Kao neko ko je imao priliku da bude sa obe strane, odnosno i korisnik i pružalac računovodstvenih usluga, mislim da je mnogo lakše da u startu zaboravimo na višedimenzionalnost, kada pričamo o porezu, podizanju novca i bilo čemu drugom za šta je zainteresovana država. Klijent obično kaže „želim da platim državi samo ono što moram, ali ni dinar preko toga“ i mislim da je čitava suština u ovome. Vlasnici teže da uštede i često stvari posmatraju iz svog ugla, koji se nekad temelji na onome što su čuli od drugog, nekad na sopstvenim željama i tumačenjima, a onda prilikom kontrole, ukoliko računovođa ispoštuje želje i zahteve vlasnika koje nisu u skladu za važećim zakonima i propisima, dođe do potencijalnih problema.

Ovde rešenje problema leži u dve stvari, koje sam već spomenuo. Morate imati ozbiljnog računovođu, koji je u svakom trenutku spreman da se „bori“ za vas kao klijenta na način da se poslovanje vodi u skladu sa zakonom, a pritom konstantno tražeći načine kako da poreske rashode maksimalno optimizujete. Uloga vlasnika je u pravovremenom informisanju računovođe kako bi se na vreme reagovalo i pripremilo za sve potencijalne izazove. Jedino sinhronizovana aktivnost vlasnika i računovođe, poštujući načelo poreske optimizacije, može preventivno sprečiti razne probleme.

Vaši klijenti su iz segmenta malih i srednjih preduzeća. Koji su najčešći problemi sa kojima se trenutno susreću?

Problemi prouzrokovani Covid-om su manje više poznati. Neke branše su više pogođene, neke manje, neke imaju i rast, ali mislim da suština problema sa kojima se mala i srednja preduzeća susreću nemaju karakter trenutnih, odnosno prisutni su tu oduvek, u zavisnosti u kojoj fazi razvoja se firma nalazi. Kada ovo kažem, mislim pre svega na deo koji se tiče finansijske pismenosti, odnosno razumevanja da li i koliko zarađujemo, odnosno na čemu zarađujemo, a na čemu ne zarađujemo. Kako firme rastu, povećavaju broj zaposlenih, prihode, broj poslovnih transakcija, postaje sve složenije za praćenje, odnosno u kom pravcu kompanija ide. Tu potencijalno može doći do ozbiljnih problema, koji se manifestuju poteškoćama oko likvidnosti, padom profita, a da do kraja nismo svesni šta su uzroci takvih pojava i onda

nas takvo stanje vuče ka još većim problemima. Rešavamo posledice, a ne znamo šta je uzrok.

Da se razumemo, ovo nije pitanje gde računovodstvo može mnogo da vam pomogne, odnosno morate da imate računovođu koji pored poznavanja zakonskog dela mora da poseduje određeni stepen kreativnosti, da poznaje u dobroj meri nešto što se zove upravljačko računovodstvo, da ima dovoljno vremena da da se pored zakonskog dela, bavi i ovim drugim, više menadžerskim delom, i da na kraju ni sve navedeno nije dovoljno, ukoliko vlasnik nije spreman da uvaži drugu stranu.

Može li knjigovođa biti mudar savetnik, a ne trošak?

Knjigovođa ne može, ali računovođa mora da bude mudar savetnik. Pričali smo o tome da, iz kojih god cipela da gledamo, u prvom trenutku za svakog vlasnika, računovodstvo predstavlja trošak. Ako posmatramo malo širu sliku pa recimo u slučaju neke poreske kontrole sve prođe u najboljem mogućem redu ili na bazi toga što su sve poslovne promene evidentirane na vreme, tačno i na način da omogućuje menadžmentu da na bazi tih informacija donese odluku koja će dovesti do povećanja profita, bilo kroz povećanje prihoda ili smanjenje nekih rashoda, eto indirektnih koristi za kompaniju i vlasnika. Kad na ovo dodamo i određene poreske uštede kao potencijalne direktne koristi, vidimo da ima prilično prostora da računovođa svojim delovanjem dovede na neki način do kreiranja nove vrednosti.

Da li će računovođa da bude mudar savetnik ne zavisi samo ni od računovođe ni samo od vlasnika, već od njihovog zajedničkog delovanja. Vraćamo se na početak, njihov odnos je odnos pun izazova u zavisnosti od toga ko je i u kojoj fazi, što bude više poklapanja na zajedničkoj frekvenciji veća je verovatnoća za ostvarenje svega navedenog. Kao i u sportu, igrač može da bude sjajan, ali ako mu ne nadete pravu poziciju u timu, teško da će pružiti svoj maksimum za tim. U jednom domaćem filmu dva đaka odgovaraju hemiju, jedan ne zna, drugi briljira, a profesor mu govori „vidiš sa kakvim se predznanjem ide u kafanu“. To predznanje bi u dobroj meri pomoglo i vlasnicima da od računovođe izvuku ono najbolje iz njega i onda bi imali obostranu korist, vlasnik u vidu ušteda i kreiranja dodatnog profita, a računovođa delom iz ovog, a delom što bi njegova pozicija u timu bila jača, odnosno poštovanje računovodstvene funkcije unutar poslovne organizacije bi bilo veće.